

B9-0176/2024

11.3.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl Rumunijos nacionalinių vertybių, kurias neteisėtai pasisavino Rusija,
grąžinimo
(2024/2605(RSP))

Nicolae Ștefănuță, Francisco Guerreiro, Henrike Hahn
Verts/ALE frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Rumunijos nacionalinių vertybių, kurias neteisėtai pasisavino Rusija, gražinimo (2024/2605(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Rusijos,
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 167 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 1954 m. Hagos kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvenciją,
  - atsižvelgdamas į 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją,
  - atsižvelgdamas į 1995 m. UNIDROIT konvencija dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnį,
- A. kadangi 1916 m. Centrinės valstybės kėlė grėsmę Rumunijos nacionalinėms vertybėms, ir Rumunijos vyriausybė ir Rumunijos nacionalinio banko atstovai pasirašė protokolą su Rusija, kuriame buvo nurodytos pirmojo šių nacionalinių vertybių vežimo į Maskvą saugojimo tikslais sąlygos; kadangi šiame protokole teigiama, kad Rumunijos vertybėms buvo suteikta „Rusijos vyriausybės garantija dėl saugaus vežimo, deponavimo ir gražinimo į Rumuniją saugumo“; kadangi 1917 m. išvežta antra siunta ir prie jos pridodamas pasirašytas protokolas;
- B. kadangi sąvoka „nacionalinės vertybės“ šiuo atveju reiškia Rumunijos nacionalinio banko aukso rezervą, kurį sudaro aukso luitai ir retos monetos, ir šalies nacionaliniam paveldui priklausančias kultūros ir meno vertybes;
- C. kadangi bendrą nacionalinių vertybių, teisėtai perduotų saugoti Rusijoje, kiekį sudarė 91,5 tonos Rumunijos nacionalinio banko rezervui priklausančio grynojo aukso, karališkosios šeimos juvelyrinių dirbinių ir retų monetų kolekcijos, taip pat daugiau kaip penkis Rumunijos istorijos šimtmečius apimantis kultūrinės ir istorinės reikšmės turtas, kaip antai valstybės archyvai, dokumentai, brangūs istoriniai rankraščiai, paveldo paveikslai, retos knygos ir daugelio viešųjų ir privačiųjų įstaigų kolekcijos;
- D. kadangi nepaisant to, kas nustatyta pasirašytuose protokoluose, Rusija atsisakė visiškai gražinti Rumunijai nacionalines vertybes; kadangi pasisavintų Rumunijos nacionalinių vertybių gražinimas Rumunijos žmonėms turi didelę kultūrinę, istorinę ir institucinę reikšmę;
- E. kadangi nuo 2022 m. vasario 24 d. Rusija vykdo neteisėtą, neišprovokuotą ir

nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą, o tai yra akivaizdus ir šiurkštus JT Chartijos ir pagrindinių tarptautinės teisės principų pažeidimas;

1. smerkia Rusijos Federaciją už tai, kad ji neteisėtai pasisavino Rumunijos nacionalines vertybes ir sąmoningai jų negražina, pažeisdama pridedamus protokolo dokumentus ir teisinės grąžinimo garantijas, kurias Rumunija ir Rusija pasirašė 1916 m. ir 1917 m.;
2. pabrėžia numizmatinę ir kultūrinę artefaktų, kurie buvo išsiųsti į Rusiją saugoti dėl per Pirmąjį pasaulinį karą jiems kilusios grėsmės, vertę; atkreipia dėmesį į tai, kad nors dauguma kultūros, meno ir archyvo vertybių buvo grąžintos Rumunijai 1935 m. ir 1956 m., likusios 91,5 tonos grynojo aukso, sudarančios Rumunijos nacionalinio banko rezervo dalį, Rusija niekada negražino, nepaisant protokolų, kurie buvo pasirašyti perduodant vertybes Rusijai; pažymi, kad viso Kremliuje deponuoto Rumunijos grynojo aukso kiekio bendra vertė šiuo metu viršija 5,5 mlrd. EUR;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad 2003 m. buvo sudaryta Rumunijos ir Rusijos jungtinė ekspertų komisija, įgaliota pradėti diskusijas ir dėti pastangas, kad nacionalinės vertybės būtų grąžintos; apgailestauja, kad šios komisijos posėdžiuose, kurie vyko vėlesniais metais, o paskutinį kartą – 2019 m., nepasiekta šalių susitarimo dėl šių vertybių grąžinimo; atkreipia dėmesį į tai, kad Rusijos Federacija ir prieš tai TSRS niekada oficialiai nepripažino, kad vertybės priklauso Rumunijai ir turėtų būti grąžintos;
4. ragina Rusiją nedelsiant grąžinti Rumunijai likusią Rumunijos nacionalinių vertybių, kurios buvo perduotos 1916 m. ir 1917 m., dalį, laikantis pasirašytų protokolų nuostatų;
5. pabrėžia, kad neteisėtas, neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą iš esmės pakeitė aplinkybes, kuriomis galima aptarti ir nustatyti ES politiką Rusijos atžvilgiu, įskaitant diplomatinius santykius; atkreipia dėmesį į galimybę įtraukti raginimą grąžinti Rumunijos nacionalines vertybes į atnaujintų ES ir Rusijos santykių darbotvarkę ateityje, kai Rusija įvykdys santykių su ES normalizavimo reikalavimus, visų pirma visišką visos savo karinės veiklos Ukrainoje nutraukimą ir besąlygišką visų jos pajėgų ir karinės įrangos išvedimą iš visos tarptautiniu mastu pripažintos Ukrainos teritorijos;
6. ragina Komisiją padėti Rumunijos valdžios institucijoms ieškoti teisėtų būdų, kaip užtikrinti, kad nacionalinės vertybės būtų nedelsiant grąžintos Rumunijai;
7. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir Rusijos Federacijos parlamentui.